

Hieman "puhkurista"

Keuhkohtaumataudin eli kansanomaisesti puhkuri, 5. heinäkuuta 2017

(alkuperäinen artikkeli; Chronic Obstructive Pulmonary Disease (COPD) Development and Management, Foran Equine)

COPD on allergeenien aiheuttama hengitystieongelma, joka vaikuttaa monien hevosten terveyteen ja suorituskyykyyn.

Keuhkohtaumatauti (COPD), joka tunnetaan myös nimellä "puhkuri" tai toistuvaa hengitysteiden ärtymystä (RAO), esiintyy hevosilla, jotka ovat allergisia ympäristöstä tuleville ärsykeille. Allerginen reaktio aiheuttaa tulehduksia ja keuhkoputkien supistumista, mikä aiheuttaa hengitysvaikeuksia hevosella.

Ympäristöllä on vaikutusta hevosen allergioihin. Näitä ympäristöallergeeneja ovat mm. sieni-itiöt (*Microsporum faenii* tai *Aspergillus fumigatus*) ja siitepöly. Nämä sieni-itiöt liittyvät usein pölyiseen ympäristöön, kuivikkeisiin, heinään tai olkeen. Tämän vuoksi tämä on yleisempi hevosille, jotka ulkoilevat vähän, koska näille allergeeneille altistutaan eniten sisätiloissa ja usein syynä taudin kehittymiseen ovat talliolosuhteet. Siitepölyaikana oireet myöskin pahenevat.

Kun hevonen altistuu toistuvasti näille allergeeneille, niin hevonen kehittää allergisen reaktion. Tämä aiheuttaa tulehduksia, jonka seurauksena liman tuotanto kasvaa (yskimistä) ja samalla uloshengitys vaikeutuu (puhkurimainen hengitys). Pahimmillaan hengitys voi vaikeutua, jopa niin pahaksi, että hevonen ei pysty hengittämään kunnolla.

Puhkuria voi esiintyä kaikilla hevosilla ikään ja rotuun katsomatta, kuitenkin on todettu, että vanhemmat hevoset herkistyvät herkemmin (yli 5-vuotiaat). Se saattaa liittyä esimerkiksi pölyiseen ympäristöön tai homeisen rehun syöttämiseen. Koska allergian kehittyminen ympäristötekijöille vie aikaa, keuhkohtaumatauti alkaa yleensä asteittain. Ensimmäiset merkit ovat kuitenkin lieviä (esim. rään valuminen sieraimista) ja voivat olla epäselviä. Kun allergia vahvistetaan ja jos hevonen joutuu jatkuviin altistumiin allergeeneille, se johtaa hengitystieinfektioon. Kun puhkuri on kehittynyt, se pysyy eliniän.

Puhkurin tunnusmerkkejä saattavat olla esimerkiksi nämä:

- o Pumpaava hengitys/työläs hengitys
- o Puhkurinviiva
- o Krooninen yskä
- o Vähentynyt suorituskyyky
- o Lisääntynyt liman erityys
- o Hengityksen vinkuminen
- o Lisääntynyt hengitystiheys

COPD-diagnoosi:

COPD: n kliiniset merkit ovat epäspesifisiä ja voivat ilmetä myös hengitystieinfektioista. Eläinlääkäri voi diagnosoida keuhkohtaumataudin kliinisen historian, sairauteen liittyvien kliinisten oireiden ja hevosen tutkiminnan perusteella. Lisätestaus, kuten keuhkohuuhtelunäyte (BAL) hengitysteiden endoskooppinen tutkimus voi olla tarpeen joissain tapauksissa.

COPD-hoito:

Kun keuhkohtaumatauti-puhkuri on todettu, se on elinikäinen sairaus. Paras ratkaisu on tarjota hevoselle mahdollisuus pihattoon, kokonaispäiväistä tarhaamista. Jos tämä ei ole mahdollista, niin ympäristötekijät on minimoitava, kuten home ja pöly.

- o Kuivike

- o Talli-ilman laatu
- o Pölisevä rehu
- o Liottamalla heinä, upottamalla se veteen.

Eläinlääkärisi voi määrätä keuhkoputkia laajentavia lääkkeitä akuutin sairauden hoitoon tai kortikosteroidit tulehduksen vähentämiseksi pitkällä aikavälillä. Kummankin lääkkeen antaminen inhalaattorilla on myös mahdollista. Nämä ovat kuitenkin doping aineita.

Ravintolisät, jotka on suunniteltu liman irrottamiseen, hengitysteiden avaamiseen ja yskään, voivat auttaa lievittämään joitain oireita.

Koska keuhkohtaumatauti on allerginen reaktio, lisäaineet, jotka tasapainottavat ja tukevat immuunijärjestelmää ja toimivat luonnollisina tulehduskipulääkkeinä, voivat myös olla hyödyksi.